

2020 / Vol:6, Issue:26 / pp.639-646

RESEARCH ARTICLE

Arrival Date : 30.03.2020

Published Date : 12.05.2020

Doi Number : <http://dx.doi.org/10.31589/JOSHAS.313>

Reference : Ilgaz, A.; Okumuş, E. & Akmeşe, H. (2020). "Mimar Sinan'ın Memleketi Kayseri Ağırnas Kasabası'nın Kültür Ve Sanat Turizmi Potansiyelinin Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma", Journal Of Social, Humanities and Administrative Sciences, 6(26):639-646.

MİMAR SİNAN'IN MEMLEKETİ KAYSERİ AĞIRNAS KASABASI'NIN KÜLTÜR VE SANAT TURİZMİ POTANSİYELİNİN DEĞERLENDİRİLMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

A Research on the Evaluation of Culture And Art Tourism Potential of Architect Sinan's Hometown, Kayseri Ağırnas

Ali ILGAZ

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Öğr., Konya/ TÜRKİYE
ORCID: 0000-0003-0838-2747

Arş. Gör. Erdal OKUMUŞ

Sakarya Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü, Sakarya/TÜRKİYE
ORCID: 0000-0002-2793-7421

Doç. Dr. Halil AKMEŞE

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, Konya/ TÜRKİYE
ORCID: 0000-0003-4694-2215

ÖZET

Günümüzde sanata ilgi duyan pek çok insan sanat eserlerini ziyaret etmek için farklı şehirlere ve bölgelere seyahat etmektedir. Kültür turizmi kapsamı altında ifade edilen bu seyahatlerin temel amacı ulaşılacak istenen ülke, şehir yada bölgenin kültürüne, halkın yaşam tarzına, tarihine, mimarisine ve sanatına ait bilgiler elde etmek ve sıralanan tüm bu unsurların katılımıyla arzu edilen bir turistik deneyim yaşamaktır. Bulduğumuz coğrafyanın çok farklı medeniyetlere, kültürlere, sanat anlayışlarına ev sahipliği yapmış olması ülkemizi alternatif turizm türleri arasında yer alan kültür turizmi açısından çok değerli kılmaktadır. Elbette ülkemizi kültür ve sanat turizmi açısından değerli kılan başka bir özellik ise bu coğrafyada iz bırakmış, arkasında önemli tarihi eserler bırakmış olan sanatçılardır. Bu değerli sanatçılardan biri de 1490 yılında Kayseri ilinin Ağırnas köyünde dünyaya gelen Mimar Sinan'dır. Mimar Sinan yaşadığı dönem içerisinde cami, mescit, türbe, köprü, saray, kervansaray, mahzen ve hamam gibi pek çok yapıya imzasını atmış ve Osmanlı klasik mimarisinin şekillenmesinde ise büyük rol oynamıştır. Ortaya çıkarmış olduğu pek çok eser ile Osmanlı Türk mimarisini zirveye taşıyan Mimar Sinan, aynı zamanda da bu eserler sayesinde dünyayı etkilemeyi başarmıştır. Böylesine önemli sanatçıların yetişmesinde elbette doğduğu toprakların, içinde bulunduğu kültürün, halkın geçim kaynaklarının ve yaşadığı dönemin büyük etkileri bulunmaktadır. Kültür ve sanat turistlerinin Mimar Sinan'ın pek çok eserini ziyaret etmesinin yanı sıra doğduğu ve yirmi iki yaşına kadar bulunduğu kasabanın da bu açıdan önemli ve çekici unsurlar barındıracağı düşüncesiyle bu çalışmanın yapılmasına karar verilmiştir. Çalışmada Ağırnas Kasabası'nın sahip olduğu kültürel, tarihi ve doğal özellikler ortaya konularak kasabanın turizm potansiyeli kültür ve sanat turizmi açısından incelenmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kültür ve Sanat Turizmi, Mimar Sinan, Ağırnas.

ABSTRACT

Today, many people who are interested in art travel to different cities and regions to visit artworks. The main purpose of these travels, which are expressed under the scope of cultural tourism; to obtain information about the culture of the country, city or region desired to be reached, the lifestyle, history, architecture and art of the people and to experience a desired touristic experience with the participation of all these listed elements. The fact that the geography we are in has hosted many different civilizations, cultures and artistic conceptions makes our country very valuable in terms of cultural tourism, which is among the alternative tourism types. Of course, another feature that makes our country valuable in terms of culture and art tourism is

the artists who left a mark in this geography and left important historical works behind. One of these valuable artists is architect Sinan, who was born in Ağırnas village of Kayseri province in 1490. During his time, architect Sinan signed many buildings such as mosques, mosques, tombs, bridges, palaces, caravanserais, cellars and baths and played a major role in shaping the Ottoman classical architecture. Sinan, who brought Ottoman Turkish architecture to the top with his many works, has succeeded to influence the world thanks to these works. Of course, the land where he was born, the culture he was living in, the livelihoods of the people and the period he lived had great effects on the training of such important artists. In addition to visiting many works of architect Sinan by culture and art tourists; It was decided to carry out this study with the idea that the town where it was born and where it was until the age of twenty will also have important and attractive elements in this regard. In this study, the cultural, historical and natural features of Ağırnas Town have been revealed and the tourism potential of the town has been tried to be analyzed in terms of culture and art tourism.

Keywords: Culture and Art Tourism, Architect Sinan, Ağırnas.

1. GİRİŞ

Genel olarak “devamlı kalışa dönüşmemek ve gelir sağlayıcı herhangi bir faaliyette bulunmamak koşulu ile, kişilerin geçici bir süre konaklamalarından doğan olay ve ilişkiler bütünü” şeklinde tanımlanan turizm (Mısırlı, 2013, s. 1), pek çok kişi tarafından 20. yüzyılda ortaya çıkan bir “yer değiştirim” hareketi olarak kabul edilse de; aslında geçmişi insanlığın var olduğu güne kadar uzanan bir kavramı ifade etmektedir. Çünkü insanlar var oldukları günden beri pek çok nedenlerle sürekli yaşadıkları yerlerden başka bölgelere seyahat etmişlerdir (Tellioglu ve Tekin, 2016, s. 490). Bu turizm amaçlı yer değiştirim hareketlerinden birisi de insanların deneyimlerini diğer sosyal ve kültürel değerleri müzakere etmek ve yeniden tanımlama için kullanma istekleri olarak karşımıza çıkmaktadır (Zorlu, Avan ve Baytok, 2019, s. 747).

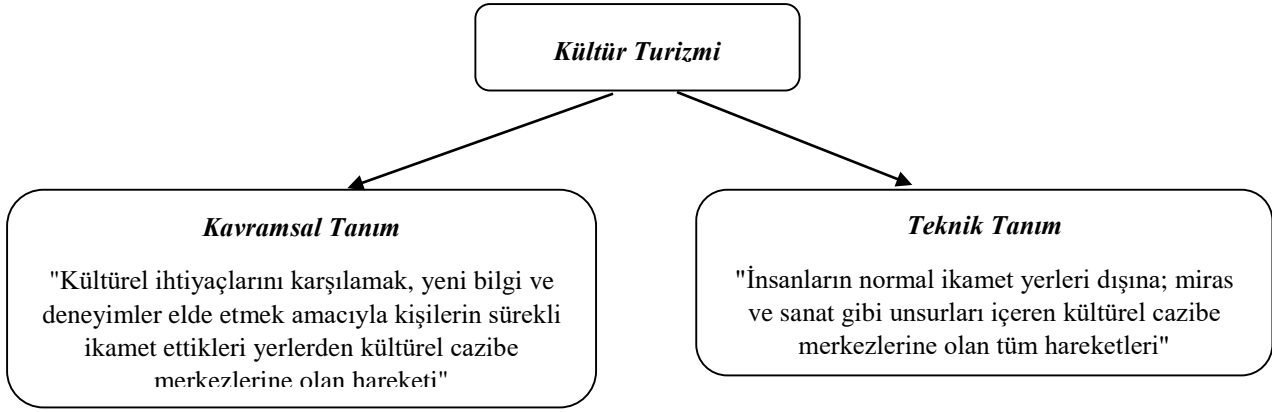
Bu bağlamda alternatif turizm türleri arasında yer alan kültür turizmi, gün geçtikçe değişen seyahat istekleri ve turistlerin talepleriyle birlikte, giderek büyümektedir. Bireylerin gittikçe daha farklı ve daha otantik yerleri ziyaret etme arzuları, kültürel alanlara yapılan gezilerde de artışa sebep olmaktadır. Turistler gezileri süresince kültürel anlamda keşif yapma isteği içinde olduklarından, kültür turizmi giderek gelişme göstermektedir (Meydan Uygur ve Baykan, 2007, s. 32).

Bu çalışmada da geride bıraktığı eserle dünyaca tanınan ve önemli bir üne sahip olan değerli sanatçı Mimar Sinan'ın doğduğu kasaba olan Ağırnas'ın kültür ve sanat turizmi açısından potansiyeli değerlendirilmeye çalışılmıştır.

2. KÜLTÜR TURİZMİ

Kültür sözcüğü kelime olarak Klasik Latince "bakmak" ya da "yetiştirmek" anlamlarını taşıyan "Cultura" yada "Colere" ediminden meydana gelmiştir (Meydan Uygur ve Baykan, 2007, s. 32). Tanımsal olarak ise kültür, bir topluluğun veya bir toplumun "manevi" ve "maddi" değerler bütünü olarak ifade edilmektedir. Birey bir kültüre hazır doğar ve o kültürün içerisinde büyür. Bu açıdan kültür, insan davranışının öğrenilen yönünü oluşturmaktadır (Yıldırım Saçılık ve Toptaş, 2017, s. 108). Bu açıdan kültür kavramı; dil, sanat din, mimari yapı, tarih, yaşam tarzı gibi unsurları içeren geniş bir kapsama sahiptir (Meydan Uygur ve Baykan, 2007, s. 30).

Kültür turizmi kavramı temel olarak; miras, sanat, folklor vb. gibi çok çeşitli kültürel unsurların turistler tarafından tüketilmesini ifade etmektedir. Öte yandan kültür turizmi genellikle, planlamacılar, politikacılar, araştırmacılar, pazarlama profesyonelleri, seyahat acenteleri vb. gibi çeşitli aktörlerin teşvik ettiği, yönettiği ve aracılık ettiği kişiler arasında sosyo-kültürel bir ilişki olarak da görülebilir (Mousavi, Doratlı, Mousavi ve Moradiahari, 2016, s. 73). Şekil 1'de kültür turizmin kavramsal ve teknik tanımlamalarına yer verilmiştir:

Şekil 1: Kültür Turizmine Ait Tanımlamalar

Kaynak: Mousavi vd., 2016: 73

Kültür turizminin temel taşları olarak kabul edilen, kültür turistlerini cezbeden soyut ve somut unsurlar genel olarak şu şekilde sıralanmaktadır (Mousavi vd., 2016, s. 73):

- ✓ Arkeolojik alanlar ve müzeler,
- ✓ Mimari yapılar (kalıntılar, ünlü binalar vs.),
- ✓ Sanat, heykel, el sanatları, galeriler, festivaller ve etkinlikler,
- ✓ Müzik ve dans (klasik, halk, çağdaş),
- ✓ Dil ve edebiyat çalışmaları, turlar ve etkinlikler,
- ✓ Dini bayramlar ve haclar,
- ✓ İlkel kültürler ve alt kültürler.

Bununla birlikte kültürel turizm konusunu içeren çalışmalar incelendiğinde; kültürel turizm, kültür turizmi, tarihi ve miras turizmi şeklinde çeşitli kavramların kullanıldığı görülmektedir. Birbirini kapsayan bu kavramlar arasında aslında sınır çizmek oldukça zordur. Doğal ve kültürel miras; tarih öncesi ve tarihi devirlere ait kültür, bilim, din ve güzel sanatlarla ilgili bulunan yerüstü, yeraltı veya su altındaki tüm taşınır taşınmaz varlıklar ve değerler olarak ifade edilmektedir. Miras ve tarihsel kaynaklar kültür turizmini doğuran, geliştiren temel unsurlar olarak belirtilebilir (Emekli, 2006, s. 56).

3. MİMAR SİNAN

Mimar Sinan Osmanlı mimarisinde XVI. yüzyıla damgasını vurmuş ve imparatorluğun en parlak devrinin yaşandığı süreçte mimarbaşılık görevini üstlenmiştir. Bu büyük mimar 1490 yılında Kayseri'ye bağlı Gesi nahiyesinin Ağırnas köyünde doğmuştur (Aslanapa, 2007: 251).

Yavuz Sultan Selim döneminde (1512-1520) Yeniçeri Ocağı'na devşirme olarak alınan Sinan, sırasıyla acemioğlan, yeniçeri, atlı sekban, yayabaşı, zemberekcibaşı ve haseki ünvanlarıyla Yeniçeri Ocağı'nın en büyük subaylarından biri haline gelmiştir (Benian, 2011: 41). Yavuz Sultan Selim'in İran ve Mısır seferlerine katılmış olup bunun yanı sıra ordu içinde geçen yetişme çağında doğu ve batıda birçok ülkeyi görme fırsatı yakalamıştır. Mimar Sinan, Kanuni Sultan Süleyman'ın İran seferinde Van Gölü'nün karşı kıyısını keşif amaçlı üç kadirge yaparak içindeki askerleriyle düşmanın durumunu keşfedip geldiğini ayrıca Karabuğdan seferinde, Prut nehri üzerinde kazık çakılması olanaksız olan killi araziye 13 günlük süre zarfında köprü kurmuş ve sultanın takdirini kazanmıştır. Orduda istihkamacı olan Sinan, mühendis ve mimar olarak yetişmesini tamamlayıp (Aslanapa, 2007: 251). Kanuni Sultan Süleyman'ın saltanatı döneminde 1539-1541 yılları arasında sadrazamlık yapmış olan Lütfi Paşa'nın takdiriyle 1539'da Mimarbaşı Acem Ali adıyla bilinen Alaeddin'in ölümü sonrası mimarbaşılık görevine getirilmiştir (Mülayim, 2009: 225). Sinan, bu ünvanla Kanuni Sultan Süleyman, II. Selim ve III. Murad dönemlerinde bu görevini icra etmiştir (Benian, 2011: 41). Böylelikle Anadolu'nun bir Hristiyan köylü çocuğunun ulusu, ırkı ve inancı ne olursa olsun

kozmpolit düzenini potasında eriten imparatorluk sistemi, birçok sadrazam, vezir gibi devşirmelikten yetişen devlet adamlarına sahip olmuştur (Kuban, 1997: 30).

Mimar Sinan'ın hayatı boyunca inşa ettiği eserlerin sayısının belirsizliği yanında dönemin kaynaklarının bazılarında 452 yapıdan bahsedilirken bazılarında ise 350 eser yaptığı geçmektedir. Fakat Sinan, mimarbaşılık görevinde elde ettiği tecrübelerini üç ayrı yapıyla somutlaştırmıştır. Bunlardan İstanbul'da çıraklık eserim dediği Şehzade Camii'ni (1548) Kanuni'nin oğlu Şehzade Mehmet için yaparak ilk büyük sultan camisini ortaya koymuştur. Ardından yedi yıl içerisinde İstanbul ve imparatorluğun en abidevi yapılarından biri olan Kanuni Sultan Süleyman adına kalfalık eserim olarak nitelendirdiği Süleymaniye Camii ve Külliyesi'ni (1557) inşa etmiştir. Üçüncü yapı ise Edirne'de II. Selim için yapmış olduğu ve ustalık eserim diye tabir ettiği Selimiye Camii'dir (1574) (Mülayim, 2009: 226). Söz konusu yapı, yapmış olduğu birçok eserin ardından bütün Türk mimarisinin ve şahsının o zamana kadar ortaya atılan yeniliklerin bir araya getirilmiş bir örneği olup Ayasofya'yı aşan 31.50 m. çapındaki merkezi kubbesiyle bütün mimarlık dünyasında kubbe gelişiminin en ileri aşaması olarak görülmektedir (Aslanapa, 2007: 261). Sinan, bu eseriyle cemaati aynı kubbe altında toplamayı ve büyük bir açıklığı tek kubbeyle örtterek mekan birliği olan ferah ve aydınlık bir cami idealini gerçekleştirmiştir (Benian, 2011: 46).

Sinan inşa ettiği eserlerin her birinin başında olması olanaksızdı. Bunda devletin büyüklüğü ve ulaşımın at sırtında olması en önemli etkenlerdendi. Bazı eserlerin sadece planını çizdiği, projeyi elden geçirdiği ve yardımcıları aracılığıyla yapılan inşaatları denetlediği tahmin edilir. Buda Osmanlı mimarisinde Klasik dönem diye tabir edilen süreçte üslup birliğini ve tek merkezden yönetildiğini göstermektedir (Mülayim, 2009: 226).

Sinan'ın dünya mimarisine katkısı, sayısız küçük yapı ve ayrıntılardan ziyade camilerde ortaya koymuş olduğu büyük açıklıklı kubbeyle örtülü eserlere getirdiği özgün tipolojilerde ve onların estetik tasarımlarındadır (Kuban, 2007: 261). Sinan, İtalya'daki Rönesans mimarlarının hedefi olan merkezi kubbeli yapı sorununu kusursuz bir şekilde ele almıştır (Aslanapa, 2007: 251). Sinan eserlerinde merkezi ve toplu mekan anlayışına paralel olarak dört, altı, ve sekiz desteğe oturan yapılar inşa etmiş olup daha önce denenmiş bu sistemleri giderek yalınlaştırmaya gayret etmiştir. Sinan'dan önce yapılmış Bursa, Edirne ve Balkanlar'daki camilerin yanı sıra İran'daki büyük camiler ve Bizans mimarisi içinde geçerli olan iç mekanların loş ortamları Sinan'dan sonra yerini ferah ve aydınlık bir mekana bırakmıştır. Sinan dış görünümde ise cami kütesine yan cephelerden tek veya iki katlı revak ekleyerek cepheyi hareketlendirmek ve ibadet yapılarına sivil bir mimari hava katmak istemiştir (Mülayim, 2009: 226).

Sinan, sadece yapının plastiğini zirveye ulaştıran bir sanatçı olmaktan ziyade eserlerinin çevresiyle uyumu ve şehircilik anlayışından dolayı büyük çapta ele alacağı bir yapının yerini belirlerken şehrin en kilit noktasını seçme gayesinde olmuştur. Bu anlayışın en çarpıcı örnekleri olarak, Haliç ve Boğaz'a nazır bir tepeye konumlandırılan Süleymaniye Camii ile Edirne'de şehrin her yerinden görülebilen Selimiye Camii'dir (Benian, 2011: 42).

Sinan, Osmanlı mimarisinde sadece cami yapıyla ilgilenmemiş aynı zamanda medrese, mescit, darül-kurra, darüşşifa, türbe, imaret, su yolları, hamam, köprü, kervansaray, saray ve mahzen gibi birçok eser inşa etmiştir (Benian, 2011: 41).

Yaklaşık yarım yüzyıl mimarbaşılık görevini yürüten Sinan, 1588'de vefat etmiştir. Süleymaniye Külliyesi'nin kuzey doğu ucundaki mütevazi türbesinin dua penceresi üzerinde Hattat Karahisari'nin yazdığı tarihi mısra, "Geçti bu demde cihandan pir-i mimaran Sinan" yazılıdır (Kuban, 2007: 257).

4. LİTERATÜR

Kültür turizmi ve kültür turizmi potansiyelinin değerlendirilmesi konularına ilişkin literatür incelemesi yapıldığında aşağıda yer alan çalışmalara ulaşılmıştır:

Mousavi ve diğeri (2016) çalışmalarında kültür ve turizm arasındaki ilişkiyi ortaya koymayı amaçlamıştır. Kültürün insan hayatının her alanında yer alan bir bileşen olarak ifade edildiği araştırmada, kültür kavramının tanımlanmasında benimsenen yaklaşım ve perspektifler detaylı bir şekilde ele alınarak kültürel turizmin sürekli değişkenlik gösteren tanımı incelenmeye çalışılmıştır.

Köşker (2018) çalışmasında Ahlat'ın kültürel turizm potansiyelini incelemeyi amaçlamıştır. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı ve verilerin gözlem ve yüz yüze görüşmeler yoluyla elde edildiği araştırmada, tarihin en büyük İslam mezarlığı olan Selçuklu Mezarlığı ile Türklerin anıt mezar geleneğini yansıtan kümbetlerin Ahlat'ın en önemli kültürel değerleri olduğu vurgulanmıştır.

Günel (2005) çalışmasında Mardin ilinin kültürel turizm potansiyelini incelemeye çalışmıştır. Araştırmada Mardin ilinin kültür turizmi potansiyelinin daha iyi değerlendirilebilmesi için bir turizm yönetim kurulunun oluşturulmasının ve turizm altyapısının turistik ihtiyaca cevap verecek şekilde yeniden düzenlenmesinin gerekliliği ifade edilmiştir. Ayrıca bu kapsamda pazarlama stratejilerinin belirlenmesi, imaj ve marka oluşturulması, hitap edilecek turizm pazarının belirlenmesi, hedef pazar tiplerinin saptanması, tanıtım programının ortaya konması ve turizm bilgi hizmetlerinin sağlanmasının gerekliliği de ifade edilmiştir.

Sönmez (2012) tarafından yapılan çalışmada Siirt'e bağlı Tillo ilçesinin kültürel turizm öğeleri ele alınarak bu değerlere katkı sağlayabilecek doğal çekicilikler ile Tillo'ya gelen turistlerin profilleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma kapsamında yapılan anket, mülakat ve saha çalışmalarıyla eksikler tespit edilerek ilerleyen dönemlerde Tillo ilçesine gelecek ziyaretçilere kolaylık sağlaması adına ilçenin turistik çekicilik haritası oluşturulmuştur.

Üsküdar (2012) çalışmasında kültür turizmi ile ilgili kavramları açıklayarak, Eskişehir'in tarihi ve kültürel eserleri ile doğal güzelliklerini incelemiş ve Eskişehir'e gelen turistlerin bu potansiyelden yararlanma düzeylerini ve Eskişehir'e ilişkin algılarını değerlendirmeye çalışmıştır.

Kızılırmak ve Kurtuldu (2005) çalışmalarında Doğu Karadeniz Bölgesi'ne yönelik düzenlenen kültür turlarına katılan turistlerin; demografik, kişisel ve sosyo-kültürel özelliklerini inceleyerek bu özelliklerin kültür turizmi tüketicilerinin öncelikli tercihlerine olan etkisini belirlemeye çalışmıştır.

Gülcan (2010) çalışmasında Türkiye'nin kültür turizmi gelişiminin önündeki bazı sorunları tespit ederek bu sorunları tartışmayı amaçlamıştır. Araştırma sonucunda; Türkiye'nin kültür turizmi ürününün ağırlıklı olarak somut kültür varlıklarından oluştuğu, bu ürünün hem coğrafi, hem de tarihi dönem bazında bir yığılma gösterdiği ve mevcut ürün karakterinin uzun bir süredir değişmeden sunulduğu ve bu bakımdan rekabet avantajını yitirdiği tespit edilmiştir.

Meydan Uygur ve Baykan (2007) ise çalışmalarında kültür turizmini ve turizmin kültürel varlıklar üzerindeki etkilerini incelemeye çalışmıştır. Araştırmada kültür ve kültür turizmi kavramları açıklanmış, turizm gelişiminin kültürel varlıklar üzerinde ortaya çıkaracağı olumlu ve olumsuz etkiler üzerinde durulmaya çalışılmıştır.

5. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

5.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Araştırmada Kayseri iline bağlı Ağırnas Kasabası'nın kültür ve sanat turizmi potansiyelinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bununla birlikte araştırmanın; bölgenin güçlü ve zayıf yönlerini, tehdit ve fırsatları ortaya çıkarması açısından büyük önem taşıyacağı da düşünülmektedir. Ayrıca araştırma sonuçları; bölgeye ait zayıf yönleri güçlendirme, tehditleri ortadan kaldırma ve fırsatları fark edip bunları avantaja çevirme şansını tüm paydaşlara sunacaktır.

5.2. Bilgi Toplama Yöntemi

Araştırma dahilinde bilgi toplama yöntemi olarak literatür araştırması ve saha gezisi tercih edilmiştir. Bu kapsamda araştırmada elde edilen bilgiler neticesinde Ağırnas Kasabası'nın kültür ve sanat turizmi açısından mevcut durumu ve kasabanın turizm potansiyeli SWOT analizi yöntemiyle ortaya konulmaya çalışılmıştır. Ayrıca saha gezisi esnasında bölgede yaşayan halkının vermiş olduğu bilgiler de literatür çalışmasına ek olarak dikkate alınmıştır.

5.3. Kültür ve Sanat Turizmi Açısından Ağırnas Kasabası'nın SWOT Analizi

Strengths, Weaknesses, Opportunities ve Threats kelimelerinin baş harflerinden oluşan SWOT (Ağaoğlu, Şimşek ve Altinkurt, 2006, s. 44-45) analizi, incelenen unsurun güçlü ve zayıf yönlerini ortaya çıkarmak ve dış çevrenin neden olduğu fırsat ve tehditleri tespit etmekte kullanılan bir tekniktir (Çoban ve Karakaya, 2010, s. 347).

Literatür araştırması ve saha gezisi neticesinde Ağırnas Kasabası'nın kültür ve sanat turizmi açısından güçlü ve zayıf yönlerinin, tehditler ve fırsatların ortaya çıkarılmasını sağlayan SWOT analizi aşağıda yer alan tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1: Ağırnas Kasabası'nın Kültür ve Sanat Turizmi Açısından SWOT Analizi

GÜÇLÜ YÖNLERİ (STRENGTHS)	ZAYIF YÖNLERİ (WEAKNESS)
<ul style="list-style-type: none">•Mimar Sinan'ın memleketi olması ve doğduğu evin kasabada bulunması•İl merkezine olan yakınlığı•Tarihi taş evlerin bulunması•Tünellerin ve yeraltı şehrinin kasabada bulunması•3000-3500 yıllık tarihi ve kültürel mirasa sahip olması•Rumlar ve Türkler'in birlikte yaşadığı bir yerleşim yeri olması nedeniyle bölgede camilerin yanı sıra çok sayıda tarihi kilisenin de bulunması•Kasabada yer alan tarihi yapıların ve evlerin mimari ve sanatsal çekiciliği•Kasaba halkının el dokumacılığı, duvarcılık, sıvacılık, taş işleme ve inşaat ustalığına ilgi duyması•İl merkezinde havalimanının bulunması•Kasabaya toplu taşıma ile ulaşım imkanının bulunması•Kasabaya yakın çevre illerde kültür ve sanat turistleri için önemli sayılabilecek pek çok tarihi eserin bulunması	<ul style="list-style-type: none">•Tanıtım ve pazarlama eksiklikleri•Kasabada herhangi bir konaklama tesisinin bulunmaması•Kasabaya ait imaj oluşturma ve markalaşma çalışmalarındaki birtakım eksiklikler•Kasabanın konumu itibarıyla şehirlerarası kara yollarına olan uzaklığı•Turizm altyapısının zayıflığı
FIRSATLAR (OPPORTUNIES)	TEHDİTLER (THREATS)
<ul style="list-style-type: none">•Erciyes Kış Sporları ve Kayak Merkezi'ne yakınlığı•Kapadokya'ya yakınlığı•Kültür ve sanata olan ilginin gün geçtikçe artması•Güzel sanatlar ve mimari gibi alanlarda çalışanlar için ilgi uyandıran bir yer olması•Mimar Sinan'ın sadece ülkemizde değil, aynı zamanda da tüm dünyaca tanınıyor olması	<ul style="list-style-type: none">•Turizmin kasaba halkının geçim kaynakları arasında çok fazla yer almaması•Kış aylarında kasabanın nüfusunun oldukça azalması

6. SONUÇ

Şüphesiz ki geçmişte ve günümüzde yaşayan sanatçıların doğdukları bölgelerin, yetiştikleri ortamın, ait oldukları kültürlerin, sahip olduğu değer yargularının önemi kültür ve sanat turistleri için büyük önem arz etmektedir. Bu bağlamda Osmanlı padişahlarından I. Süleyman, II. Selim ve III. Murat dönemlerinde baş mimar olarak görev yapan, yaşadığı dönem içerisinde cami, mescit, türbe, köprü, saray, kervansaray, mahzen ve hamam gibi pek çok yapıya imzasını atmış ve Osmanlı klasik mimarisinin şekillenmesinde de büyük rol oynamış olan Mimar Sinan'ın doğmuş olduğu topraklarında bu açıdan büyük önem taşıyacağı aşikardır. Bu araştırmada da Mimar Sinan'ın doğduğu kasaba olan Ağırnas'ın kültür ve sanat turizm açısından potansiyeli araştırılmaya çalışılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre kasabanın kültür ve sanat turizmi potansiyeli açısından pek çok güçlü yanının olduğu görülmektedir. Bunları sıralamak gerekirse; Mimar Sinan gibi usta bir sanatçının kasabada doğması, kasabanın il merkezine olan yakınlığı, kasabada tarihi yapıların bulunması, il merkezinde havalimanının bulunması, kasabaya toplu taşıma ile ulaşım imkanının bulunması gibi pek çok önemli unsurun kasabayı bu açıdan güçlü kıldığı söylenebilir. Ancak kasabaya ait bazı tanıtım ve pazarlama eksiklikleri, kasaba merkezinde herhangi bir konaklama tesisinin bulunmaması, kasabanın turizm altyapısının zayıflığı gibi hususlar ise Ağırnas Kasabası'nın bu yöndeki dezavantajları yada zayıf tarafları olarak belirtilebilir. Öte yandan Ağırnas'ın kültür ve sanat turistlerini kendisine çekmede pek çok unsurun elinde var olduğu da görülmektedir. Örneğin; kasabanın Erciyes Kış Sporları ve Kayak Merkezi'ne ve Kapadokya Bölgesi'ne olan yakınlığı, insanların kültür ve sanata olan ilgisinin gittikçe artması ve en önemlisi de Mimar Sinan'ın sadece ülkemizde değil, aynı zamanda da tüm dünyaca tanınıyor olması gibi pek çok özellik Ağırnas'ın kültür ve sanat turizmi potansiyelini artıracak fırsatlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Araştırma neticesinde Ağırnas'ın bu konuda karşı karşıya kaldığı iki önemli tehdit yada tehlike ön plana çıkmaktadır. Bu tehditlerden ilki; turizmin kasaba halkının geçim kaynakları arasında çok fazla yer almaması, ikincisi ise özellikle kış aylarında kasabanın nüfusunun oldukça azalmasıdır.

Sonuç olarak Ağırnas Kasabası'nın kültür ve sanat turizminin geliştirilmesi için kasabanın sahip olduğu güçlü yönleri iyi kullanmak, zayıf yönleri güçlendirmek, fırsatları iyi değerlendirmek ve tehdit oluşturabilecek hususları ise minimum düzeye indirmek ve kontrol altında tutmak gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Ağaoğlu, E.; Şimşek Y. & Altınkurt, Y. (2006). "Endüstri Meslek Liselerinde Stratejik Planlama Öncesi SWOT Analizi Uygulaması", *Eğitim ve Bilim*, 31(140): 43-55.
- Aslanapa, O. (2007). *Türk Sanatı, Remzi Kitabevi*, İstanbul.
- Benian, E. (2011). "Mimar Sinan ve Osmanlı Cami Mimarisinin Gelişimindeki Rolü", *Tübitak Bilim ve Teknik Dergisi*, 518: 40-47.
- Çoban, B. & Karakaya, Y. E. (2010). "Geleceği Planlamada Stratejik Yönetim ve SWOT Analizi: Kavramsal Yaklaşımlar", *e-Journal of New World Sciences Academy*, 5(4): 342-352.
- Emekli, G. (2006). "Coğrafya, Kültür ve Turizm: Kültürel Turizm", *Ege Coğrafya Dergisi*, 15: 51-59.
- Gülcan, B. (2010). "Türkiye'de Kültür Turizminin Ürün Yapısı ve Somut Kültür Varlıklarına Dayalı Ürün Farklılaştırma İhtiyacı", *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 2(1): 99-120.
- Günel, V. (2005). "Mardin İli'nde Kültürel Turizm Potansiyeli", *Marmara Coğrafya Dergisi*, (11): 91-122.
- Kızılırmak, İ. & Kurtuldu, H. (2005). "Kültürel Turizmin Önemi ve Tüketici Tercihlerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Çalışma", *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, (1): 100-120.
- Köşker, H. (2018). "Ahlat'ın Kültürel Turizm Potansiyeli Üzerine Bir Araştırma", *Mukaddime*, 9(1): 189-207.
- Kuban, D. (1997). *Sinan'ın Sanatı ve Selimiye*, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı, İstanbul.
- Kuban, D. (2007). *Osmanlı Mimarisi*, Yem Yayınevi, İstanbul.
- Meydan Uygur, S. & Baykan, E. (2007). "Kültür Turizmi ve Turizmin Kültürel Varlıklar Üzerindeki Etkileri", *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, (2): 30-49.
- Mısırlı, İ. (2013). *Seyahat Acentacılığı ve Tur Operatörlüğü*, Detay Yayıncılık, Ankara.

Mousavi, S. S.; Doratlı, N., Mousavi, S. N. & Moradiahari, F. (2016). "Defining Cultural Tourism", International Conference on Civil, Architecture and Sustainable Development, 1-2 Aralık 2016, CASD, 70-75, Londra.

Mülayim, S. (2009). "Sinan", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, 37: 224-227, İstanbul.

Sönmez, M. E. (2012). "Tillo (Siirt) İlçe'sinin Kültürel Turizm Potansiyeli", Türk Coğrafya Dergisi, (59): 24-44.

Tellioğlu, S. & Tekin, M. (2016). "Türkiye'de İç Turizm Hareketlerinin İncelenmesi", Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 4(32): 488-507.

Üsküdar, Ş. (2012). " Eskişehir'in Kültür Turizmi Potansiyeli ve Yerli Turistlerin Buna İlişkin Algıları Üzerine Bir Araştırma", Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

Yıldırım Saçılık, M. & Toptaş, A. (2017). "Kültür Turizmi ve Etkileri Konusunda Turizm Öğrencilerinin Algılarının Belirlenmesi, Turizm Akademik Dergisi, 4 (2): 107-119.

Zorlu, Ö.; Avan, A. & Baytok, A. (2019). "Edebi Miras Turizminin Destinasyon Pazarlamasındaki Rolü: Kavramsal Bir Değerlendirme", VII. Uluslararası Eğitim ve Sosyal Bilimlerde Akademik Çalışmalar Sempozyumu, 15-17 Kasım 2019, ISES, 746-760, Ankara.